

Dosarul nr. 3ra-1485/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Mazur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Druță
Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Ruslan Andrușca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Andrușca împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, încasarea despăgubirii pentru lipsa forțată de la serviciu, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ruslan Andrușca și s-a menținut hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 02 ianuarie 2017, Ruslan Andrușca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, încasarea despăgubirii pentru lipsa forțată de la serviciu, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 04 noiembrie 2016, aproximativ la ora 21:30, în timp ce se deplasa împreună cu vecinul său, Veaceslav Iliev spre domiciliu, în preajma str. Poștei 90 a observat că drumul public este blocat, iar persoane necunoscute efectuau lucrări samavolnice de conectare la rețeaua publică de canalizare, care încă nu era dată în exploatare, lucrări ce au constat în săparea unei fântâni separate chiar în mijlocul drumului public, în condițiile în care la o depărtare de cel mult 2 metri de aceasta există o altă fântână, care a fost executată conform proiectului.

Mai mult ca atât, a constatat că pietrișul și alte resturi ale lucrărilor indicate erau

aruncate pe marginea drumului de către muncitorii angajați de către Andrei Afanasii și Tamara Badan.

Având în vedere că, locuiește în imediata apropiere a locului în care se efectuau lucrări ilegale de conectare la rețeaua publică de canalizare, care încă nu era dată în exploatare, iar consecințele acestor acțiuni ilegale pot să se reflecte negativ inclusiv asupra domiciliului său, precum și cel al vecinului Veaceslav Iliev, în legătură cu sesizarea încălcărilor menționate, a fost apelat serviciul 902, fiind solicitată prezența unui echipaj de poliție pentru constatarea încălcărilor depistate.

A mai relatat că, întrucât vecina Tamara Badan este o persoană conflictuală și agresivă, a decis să înregistreze circumstanțele respective cu telefonul mobil personal pentru a evita eventualele insinuări din partea acesteia.

În continuarea a notat că într-un moment s-a apropiat Tamara Badan, care dând dovadă de cinism și obrăznicie deosebită, a început să-i înjure și să-i numească cu cuvinte necenzurate.

Reclamantul a subliniat că, fiind în așteptarea poliției, la un moment dat Tamara Badan, având un comportament huliganic și plină de furie, fiind indignată de faptul că a fost chemată poliția la fața locului, după ce i-a adresat mai multe înjurături, s-a repezit spre acesta și a încercat să-i sustragă telefonul mobil, lovindu-l peste mâini, situație care s-a soldat cu deteriorarea telefonului mobil.

În scop de apărare, pentru a evita alte lovituri din parte Tamarei Badan, precum și a rudelor acesteia și a persoanelor angajate ilegal, care erau agresivi și despre care nu cunoștea cine și de unde sunt a îndepărtat-o de la el, împingând-o în scopul curmării agresiunii din partea Tamarei Badan, însă, imediat, din spate s-au apropiat câteva persoane de gen masculin, care i-au aplicat mai multe lovituri peste diferite părți ale corpului, iar Tamara Badan cu o lopată din fier l-a lovit peste brațul drept, rupând coada de lemn.

Pentru a respinge atacul, Ruslan Andrușca a afirmat că a fost nevoit să întreprindă măsuri de auto-apărare, în ajutor venind și Veaceslav Iliev, pentru a-l „calma” pe Igor Badan.

Astfel, în rezultatul acestui conflict, reclamantul a enunțat că a fost efectuată o anchetă de serviciu care s-a soldat cu emiterea Ordinul Inspectoratului General de Poliție al MAI nr. 622 ef. din 02 decembrie 2016, prin care i s-a aplicat sancțiunea disciplinară concedierea din Poliție.

Temei de drept pentru sancționare au fost invocate prevederile Legii cu privire la activitatea poliției și a statutului polițistului și anume: art. 24 alin. (4) potrivit căruia polițistul are obligația, indiferent dacă e sau nu în serviciu să reacționeze la încălcările Legii; art. 26 alin. (1) lit. a), desfășurarea activității în sprijinul comunității și manifestarea unei atitudini ferme față de cei ce încalcă Legea; art. 28 alin. (1) lit. g), potrivit căruia polițistului îi este interzis să abuzeze de calitatea sa oficială și pct. 6 lit. j) și 1) din Codul de etică și deontologie al polițistului, pct. 36 subpct. 4) și 5) din statutul disciplinar al polițistului.

Reclamantul a relatat că temei de fapt pentru a fi sancționat i s-a imputat că ar fi aplicat fără temei violența fizică împotriva persoanelor, care de fapt l-au agresat în legătură cu chemarea poliției pentru a curma acțiunile lor ilegale de blocare a drumului și de conectare neautorizată la sistemul public de canalizare, faptă prevăzută de art. 170

Cod contravențional.

A apreciat reclamantul că, ordinul nominalizat este unul ilegal, respectiv necesar de a fi anulat, deoarece are la bază circumstanțe de fapt contrare celor ce au avut loc în realitate.

Mai mult ca atât, a afirmat că deși nu era în serviciu, statutul de polițist îl obliga ca, în cazul depistării încălcărilor ordinii publice, indiferent dacă se comite o infracțiune sau o contravenție, să întreprindă măsuri pentru a curma încălcarea respectivă și să anunțe cea mai apropiată unitate de gardă, ceea ce în realitate a și făcut.

A relatat că deși ancheta de serviciu a fost efectuată de către Serviciul protecție internă și anticorupție a Ministerului Afacerilor Interne, consideră că protecție nu i s-a oferit ca rezultat al agresării unui polițist de către niște persoane, care efectuau lucrări ilegale în spațiul public și care pot afecta interesele întregii comunități.

Astfel, a relatat că de la momentul inițierii acestei anchete s-a urmărit doar scopul de a-l concedia, deși nu a încălcat Legea, ci și-a îndeplinit obligațiunile de cetățean și cele de polițist de a curma acțiunile ilegale ale delicvenților și de a înregistra, în mod corespunzător, încălcarea de către acestea a ordinii publice.

Astfel, a explicat că conflictul care a generat în aplicarea față de el a violenței fizice, nu a fost provocat de el, ci de persoanele care au inițiat lucrările ilegale de conectare la rețeaua publică de canalizare, care l-au agresat exclusiv pentru faptul că și-a îndeplinit corespunzător obligațiunile de cetățean și de polițist, acțiunile lor violente fiind caracterizate printr-un cinism și obrăznicie exagerată, deoarece au încercat de a-i sustrage telefonul său pentru a nu înregistra acțiunile lor ilegale.

În aceeași ordine de idei, reclamantul a punctat că, în situația descrisă, s-a conformat cerințelor legale, iar normele de drept invocate în susținerea sancțiunii aplicate au fost indicate formal, fără a fi relevante speței, iar, acțiunile sale au fost întreprinse în stare de legitimă apărare.

În acest context, reclamantul a solicitat recunoașterea ilegală și anularea ordinului Inspectoratului General de Poliție nr. 622 ef. din 02 decembrie 2016 de sancționare a colaboratorului de poliție Ruslan Andrușca cu concedierea din Poliție; restabilirea în funcția deținută la momentul concedierii ilegale; încasarea din contul pârâtului a despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă, în mărime de 82124,46 lei, prejudiciul moral în mărimea echivalentului a două salarii de funcție și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Andrușca împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, încasarea despăgubirii pentru lipsa forțată de la serviciu, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 26 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ruslan Andrușca și s-a menținut hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 22 august 2018 Ruslan Andrușca a declarat recurs împotriva deciziei din 26 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, cu trimitere la prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), lit. b),

art. 432 alin. (4) CPC, recurentul a reiterat circumstanțele expuse în fața instanțelor ierarhic inferioare, indicând că instanța de fond și cea de apel nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, prin prisma prevederilor art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea privind contenciosul administrativ, precum și că au aplicat norme de drept care nu sunt relevante speței, circumstanțele de fapt ale cauzei fiind constatate eronat, ca rezultat al aprecierii arbitrare a probelor administrate.

În acest sens, recurentul a insistat că prin plângerea din 05 iunie 2017, cererea și încheierea judecătorului de instrucție din 31 mai 2018 se confirmă faptul că afirmațiile cu privire la existența în acțiunile lui Ruslan Andrușca a semnelor contravențiilor prevăzute de art. 78 și art. 354 Cod Contravențional au la bază datele expuse într-o ordonanță, care a fost anulată ca ilegală, respectiv, prin prisma principiului prezumției de nevinovăție este evident că invocarea existenței în acțiunile sale a faptului comiterii acțiunilor ce i se impută, inclusiv în ordinul de sancționare, denotă prezența unui viciu, care în speța dată a avut capacitatea de a afecta atât echitatea procedurii, cât și drepturile fundamentale ale lui Ruslan Andrușca cu privire la un proces echitabil și la muncă.

Totodată, recurentul a menționat că instanța de apel, a apreciat eronat probele, întrucât, ansamblul de probe cercetate dovedesc incontestabil faptul că a fost insultat și amenințat cu aplicarea violenței fizice, precum și faptul că s-a încercat să i se sustragă telefonul mobil, și mai mult ca atât, faptul că a fost atacat de către trei persoane, care i-au aplicat lovituri cu picioarele, pumnii și o lopată din fier, iar intensitatea atacului respectiv, care era direct, imediat și real, a necesitat aplicarea violenței din partea sa pentru a se apăra.

În acest context, recurentul a solicitat casarea integrală a hotărârii din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a deciziei din 26 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea.

La 23 octombrie 2018 Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al RM, a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Ruslan Andrușca ca nefondat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 26 iunie 2018.

În baza înscrisurilor anexate la materialele cauzei, Completul conchide că decizia contestată a fost expediată la 27 iulie 2018 (f.d. 233, vol. I), iar recursul a fost depus la 22 august 2018 (f.d. 1, vol. II).

În acest sens CtEDO a admis faptul că instituirea unor termene pentru sesizarea instanței este o cale de realizarea a unei bune administrări a justiției, cu condiția ca impunerea acestora să nu lezeze dreptul de acces la justiție în substanța sa. De aceea, Curtea a constatat că impunerea unui termen de recurs care să curgă de la data pronunțării hotărârii, pe care părțile nu o cunosc întotdeauna, și de la data depunerii hotărârii la grefa instanței care a pronunțat-o este dovada unui formalism excesiv care a condus la anularea, în substanță, a posibilității reclamantului de a sesiza o instanță.

Astfel, luând în considerare cele menționate, se consideră că cererea dedusă judecății a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC,

iar prin încheierea din 28 noiembrie 2018 Curții Supreme de Justiție recursul declarat de către Ruslan Andrușca s-a considerat admisibil și s-a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată când eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată Ruslan Andrușca a solicitat recunoașterea ilegală și anularea ordinului Inspectoratului General de Poliție nr. 622 ef. din 02 decembrie 2016 de sancționare a colaboratorului de poliție Ruslan Andrușca cu concedierea din Poliție; restabilirea în funcția deținută la momentul concedierii ilegale; încasarea din contul pârâtului a despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă, în mărime de 82124,46 lei, prejudiciului moral în mărimea echivalentului a două salarii de funcție și cheltuielile de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia că acțiunea depusă de Ruslan Andrușca este neîntemeiată, deoarece, din ansamblul de probe administrate nu poate fi identificat temei de anulare a ordinului contestat.

Judecând apelul declarat de Ruslan Andrușca, instanța de apel a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Recurentul Ruslan Andrușca, declarând recurs, a invocat dezacordul cu hotărârile instanțelor ierarhic inferioare, evidențiind faptul că circumstanțele de fapt ale cauzei au fost constatate eronat, ca rezultat al aprecierii arbitrare a probelor administrate, în acest sens, notând că prin plângerea din 05 iunie 2017, cererea și încheierea judecătorului de instrucție din 31 mai 2018 se confirmă faptul că, afirmațiile cu privire la existența în acțiunile sale a semnelor contravențiilor prevăzute de art. 78 și art. 354 Cod Contravențional, au la bază datele expuse într-o ordonanță, care a fost anulată ca ilegală.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, Colegiul reține că în conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească, pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

La caz, Colegiul menționează că instanța de apel, în virtutea caracterului devolutiv al apelului, urma să rejudece fondul cauzei.

În situația dată instanța de recurs consideră că la judecarea cauzei era necesară verificarea legalității hotărârii primei instanțe, cât și obiectului litigiului atât în baza argumentelor invocate de apelant, cât și conform cadrului legal ce guvernează raportul juridic supus judecării.

Astfel, conform art. 376 alin. (1) din CPC, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sânt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din normele enunțate, Colegiul reține că instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiune, era indispensabil de a supune controlului legalitatea hotărârii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel, cu expunerea poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate, având ca suport raționamentele reținute ca rezultat al coroborării tuturor probelor.

La caz, se reține că deși prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018 (f.d. 222, vol. I) probele suplimentare, și anume, plângerea din 05 iunie 2017, cererea depusă în cadrul procedurii aflate pe rolul judecătorului de instrucție și încheierea judecătorului de instrucție din 31 mai 2018 au fost anexate la materialele cauzei, instanța de apel nu a reflectat în decizia contestată concluziile sale în privința acestor probe, astfel că, nu a pătruns în esența criticilor aduse de către apelant în dezacord cu hotărârea primei instanțe.

În acest sens, Colegiul precizează că deși prin încheierea judecătorului de instrucție din 31 mai 2018 (f.d. 217, vol. I), *inter alia*, s-a anulat ordonanța procurorului Ion Bazatin din 01 mai 2017, instanța de apel, și-a întemeiat soluția, inclusiv, în baza acestui ultim act, fără să analizeze în coroborare, toate înscrisurile menționate *supra*, și fără să adopte soluția pe caz, reieșind din ansamblul de probe cercetate nemijlocit.

Astfel, fiind prezentate probe noi care nu au fost administrate în instanța de fond, însă acceptate de instanța de apel, ultima urma să se expună asupra acestora și să le dea o apreciere, pentru a fi înlăturat orice dubiu vizavi de temeinicia și veridicitatea probelor prezentate. Însă din examinarea deciziei contestate, Colegiul reține că instanța de apel nu a răspuns criticilor invocate de apelant, nu a ținut cont de argumentele indicate, astfel nu a cercetat fondul litigiului dedus judecării, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, Colegiul observă că instanța de apel nu a răspuns la argumentul apelantului privind încălcarea ordinii publice de către persoanele implicate în conflict, prin conectarea ilegală la sistemul public de canalizare și plasarea gunoiului sub gardul vecinilor, prin prisma probelor prezentate de apelant în acest sens, cărora la fel nu li s-a dat apreciere, deși apelantul a insistat pe aceste circumstanțe.

În acest punct de analiză se deduce că, circumstanțele invocate de apelant nu au fost clarificate de instanța de apel, iar conținutul deciziei nu este altceva decât reflectarea concluziei primei instanțe, fapt care generează casarea deciziei contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a drepturilor recurentului, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Deci, instanța de apel trebuie să expună în decizie criticile invocate de apelant, având obligația de a se pronunța asupra fiecărui motiv și probă prezentată, astfel, ca argumentele apelantului să fie răsturnate de instanță, pentru a da posibilitate instanței de recurs să exercite controlul judiciar.

În această ordine de idei, raportând aspectele descrise supra, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune asupra legalității actului de dispoziție contestat fără a fi înlăturate aceste lacune de către instanța de apel la o nouă reexaminare a cauzei în fond.

Mai mult, Curtea Europeană amintește că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, cuprinde, printre altele, dreptul părților unui proces de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor (a se vedea *Artico vs Italia*, 13 mai 1980, *Dumitru Popescu vs România*, 26 aprilie 2007). Cu alte cuvinte, art. 6 implică în special, în sarcina „instanței”, obligația de a se dedica unei analize efective a temeiurilor, argumentelor și propunerilor de probatoriu ale părților, fără a prestabili relevanța acestora (a se vedea *Perez vs Franța* și *Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994).

În subsidiar, dreptul la o instanță include nu numai dreptul de a introduce o acțiune, ci și dreptul de a obține soluționarea litigiului de către o instanță (a se vedea, *Parohia greco-catolică Lupeni și alții vs România [MC]*, 29 noiembrie 2016).

Respectiv, conform practicii CtEDO, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară.

Din considerentele menționate, și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, toate probele din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care

reglementează raportul juridic litigios dedus judecării, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Ruslan Andrușca.

Se casează integral decizia din 26 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Andrușca împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, încasarea despăgubirii pentru lipsa forțată de la serviciu, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Druță

judecătorii

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Victor Burduh